

VERTROUWELIJK

COMMUNISTISCH SUCCES BIJ ONDERNEMINGSRAADVERKIE-
ZINGEN VAN DE NDSM EN MOGELIJKE OORZAKEN HIERVAN

Op 13 en 14 juni 1961 werden bij de Nederlandse Dok- en Scheepsbouwmaatschappij te Amsterdam verkiezingen voor de ondernemingsraad gehouden.

Bij dit bedrijf, dat ongeveer 5000 werknemers in dienst heeft, bestaat deze raad uit 25 personen, waarvan er 18 door de arbeiders worden gekozen. Van deze arbeiderszetels verkreeg de Vrije Lijst, in feite de lijst van de EVC-58, er 12. Vergeleken bij de vorige verkiezingen in 1959 betekent dit een winst van 5 zetels. De grootste verliezer was de Metaalbond van het NVV, (van 7 op 4 zetels). De gezamenlijke lijst van KAB en CNV verloor 1 zetel; in de nieuwe OR bezetten deze bonden tezamen 2 zetels. De "oude" EVC verloor haar enige zetel, terwijl de MBGK - een kleine neutrale metaalbewerkersbond - ook nu geen zetel veroverde.

Alhoewel de communistische invloed onder de arbeiders van de NDSM altijd groot is geweest, is de thans behaalde communistische overwinning van dien aard dat zij bijzondere aandacht verdient. In de arbeidersvertegenwoordiging heeft de EVC-58 nu namelijk een 2/3 meerderheid.

Ingevolge de wet op de ondernemingsraden kunnen niet alleen de representatieve vakorganisaties, maar ook de ongeorganiseerde werknemers kandidaten stellen.

In een aantal bedrijven maakt de communistische EVC-58 van deze mogelijkheid gebruik om met een eigen vrije lijst uit de komen.

Niet altijd zijn alle door de EVC-58 gestelde kandidaten CPN'ers, doch bij de thans gehouden NDSM-verkiezingen was dit nagenoeg het geval.

Lijsttrekker van de vrije lijst was A.G. MEESTER. Hij is lid van het CPN-districtsbestuur Amsterdam en staat onder zijn medearbeiders bekend als een actief communist. Tijdens de stakingen in de metaalbedrijven in augustus 1960 leidde hij de actie bij de NDSM. Twee van de overige kandidaten zijn, evenals MEESTER, CPN-districtsbestuurder.

Gezien deze candidaatstelling was het voor iedere NDSM-arbeider duidelijk dat de vrije lijst in wezen een CPN-lijst was.

Bij de verkiezing verkregen de drie erkende organisaties minder stemmen dan zij leden bij dit bedrijf tellen. Een deel hunner moet dus

VERTROUWELIJK - 2 -

VERTROUWELIJK

of verstek hebben laten gaan of op de vrije lijst van de EVC-58 hebben gestemd.

Reeds eerder was bij een ander metaalbedrijf, de Amsterdamse Droogdokmaatschappij, een gelijke tendens aan de dag getreden. Bij dit bedrijf werden in maart 1961 verkiezingen gehouden voor het Sociaal Fonds. Van de uitgebrachte arbeidersstemmen werd 71 % op de communistische kandidaten van de vrije lijst uitgebracht. Bij gelijksoortige verkiezingen in 1958 bedroeg dit percentage 54,7 %.

Gaven in 1960 de OR-verkiezingen in sommige bedrijven wel een bescheiden winst voor de vrije lijst te zien, van grote verschuivingen als thans bij de NDSM en de ADM, was toen geen sprake.

In verband met de communistische politiek de EVC-58 leden te doen overgaan naar het NVV, voegden de communisten zich in 1960 veelal geheel naar het NVV loonbeleid. De acties die vorig jaar in vele metaalbedrijven werden gevoerd ondervonden de volledige steun van de communisten. De sinds einde 1960 gevoerde onderhandelingen over de loonvorming in de metaalbedrijven werden door de communisten benut voor verhoogde activiteit.

De interpellatie van Paul de GROOT op 7 juni in de Tweede Kamer over het loonbeleid van de regering diende mede ter ondersteuning van deze agitatie.

In dit voor de communisten gunstige klimaat werden de ondernemingsraadverkiezingen bij de NDSM gehouden. In eigen kring achtten de communisten het behalen van de absolute meerderheid (9 à 10 zetels) in de arbeidersvertegenwoordiging niet onmogelijk.

Het ver boven de verwachtingen uitgaande succes wordt nu door de CPN gebruikt voor het voeren van agitatie in andere bedrijven.

CPN-EVC meningen over de communistische stemmenwinst bij de NDSM

Zowel de CPN als de verliezende "oude" EVC schrijven bij monde van vooraanstaande figuren het communistisch succes aan de volgende oorzaken toe:

VERTROUWELIJK

- de onrust die de sedert april 1961 bij de NDSM ingevoerde werkclassificatie teweeg brengt.
- het voortdurend veranderen van de richtlijnen inzake de loonpolitiek.
- het lang uitblijven van een definitieve beslissing over een verhoging van de metaallonen.
- het onlangs bekend geworden besluit van de regering dat bij een verhoging van de metaallonen rekening moet worden gehouden met toekomstige huurverhogingen.
- het loslaten van de in december '60 gestelde looneisen van 5 en 3 % door de erkende bonden.
- het verminderen van het vertrouwen van de leden der erkende bonden in hun bestuurders en in de resultaten van het georganiseerd overleg.
- NVV, KAB en CNV leden zijn van oordeel dat zij via hun bond niets meer kunnen bereiken daar het al meermalen is voorgekomen dat overeenkomsten tussen werkgevers en vakbonden niet door de regering werden goedgekeurd.

Algemeen is men in communistische kringen van oordeel dat de huidige gang van zaken het gezag van de grote vakbonden ondermijnt, met het gevolg dat de besturen van deze bonden hun greep op de leden verliezen. De communisten verwachten dat het onder deze omstandigheden gemakkelijker zal worden door agitatie de arbeidsvrede in de bedrijven te verstoren.

26 juni 1961

VERTROUWELIJK